

חוקרת מלמד • קריאה והבנה • עולים (עברית בניקוד + מילון)

ספר עובר מסך: המלצות ספרים ברשת

מי קובע מה כולם קוראים, מה עשה נדב כשהציעו לו כסף, איך נראית המלצה טובה, והאם המלצות ברשת באמת טובות לקריאה – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: איך ממליצים על ספר?
- 11 חלק א' – שחיה על פני השטח
- 12 חלק ב' – צלילה
- 14 חלק ג' – מעמקים
- 16 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איה משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוזרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

עולים

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – עולים. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- לזהות מידע גלוי ולהסיק מסקנות על האופן שבו המלצות ספרים ברשת משפיעות על מה שכולם קוראים, בטקסט סיפורי, מידעי וטיעוני.
- להכיר את חמשת החלקים של המלצה טובה (וו, רגש, פרט, קהל, גבול) ולהבחין בין המלצה כנה לבין 'דגל אדום', כמו המלצה ממומנת שאינה מסומנת.
- לנסח עמדה מנומקת על המלצות ספרים ברשת, לבחור ספרים בעיניים פקוחות ולשקול ערכים של אמון ויושר מול לחץ ופיתוי.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים יחד את הסיפור על נדב (או רק את פסקאות 3–5 בטקסט המתאים) ועונים על שתי שאלות פני המים. אחר כך ממיינים חמישה פריטים ל'המלצה כנה' או 'דגל אדום', וכל תלמיד ותלמידה כותבים משפט אחד לכרטיס יציאה: 'דגל אדום' שאשים לב אליו...!

שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על הפעם האחרונה שמישהו המליץ לכם על ספר, סדרה או משחק, בסרטון, בקבוצת הכיתה או פנים אל פנים. מה גרם לכם להאמין להמלצה, ומה היה גורם לכם לחשוד בה?

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן וכנות: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

מעש"ה בא לידי ביטוי בסיפור של נדב: אמא אומרת 'אני כאן איתך' (מ - מחויבות), מעודדת אותו לצעד כן אחד, הסרטון החדש (ע - עידוד לפעולה), שואלת 'מה חשוב לך? מה ירגישו מי שסמכו עליך?' (ש - שאלות שמפעילות חשיבה) ומסדרת איתו 'מה היה, מה עכשיו ומה הלאה' (ה - הבניית רצף). כשתלמידים מרגישים לחץ להתאים לספר החם או מתלבטים מול הצעה, אפשר להציע את עש"ן ד"ק: ע - עצור, ש - שרירים (לכווץ אגרופים ולשחרר לאט), נ - נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד - דיבור עצמי ('מותר לי לבחור בעצמי'), ק - קדימה (לבחור צעד קטן אחד ולהמשיך). גש"ר מאח"ד מזכיר שקריאה עצמה היא ערוץ התמודדות: דמיון, רגש וחברה (קהילת קוראים), לצד אמונה וערכים כמו כנות. חבר או חברה בלחץ ברשת - כמו נדב מול הצעה מפתה? מעש"ה: מ - מחויבות ("אני כאן איתך"), ע - עידוד לפעולה (צעד כן אחד: לסמן, לסרב, להתייעץ), ש - שאלות שמפעילות חשיבה ("מה חשוב לך? מה ירגישו מי שסמכו עליי?"), ה - הבניית רצף (מה היה, מה עכשיו, מה הלאה). הצעה מאדם זר ברשת? מספרים למבוגר/ת שסומכים עליו/ה.

מעריך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת הפתיחה על המלצה שהשפיעה עלינו, והקרנת שקופית הפתיחה. ניבוי מתוך הכותרת: מי קובע מה כולם קוראים?
10	קריאה מודרכת	קריאת הטקסט ברמה המתאימה עם עצירה בתחנות העצירה. בזמן הקריאה מסמנים מילים חדשות ומשפט מפתח.
12	צלילה בשלושה מפלסים	פני המים: שאלות איתור. צלילה: הסקה, מבנה ואוצר מילים (שורשים ומילים קישור). מיון 'המלצה כנה או דגל אדום'.
8	משחק בחירת מסלול	עבודה בזוגות על משחק המסלול, ושיחה קצרה על הבחירות: למה הבחירה הטובה ביותר לא תמיד הייתה הראשונה?
7	המעמקים: כתיבה ושיח	משימת הכתיבה הפתוחה (המלצה בחמישה חלקים, פסקת טיעון או מאמר דעה) ושיתוף של שתיים-שלוש עבודות.
3	סיכום וכרטיס יציאה	מילוי כרטיס יציאה אחד. משפט מסכם: 'אמון נמכר פעם אחת בלבד'.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אסטרטגיות קריאה: לפני הקריאה מנבאים מהכותרת ומהאיור, ובחט"ב מנחשים אילו מושגים מהטבלה כבר פגשנו. בזמן הקריאה עוצרים בתחנת העצירה ומסמנים טענה ומשפט מפתח. אחרי הקריאה צוללים בשלושה מפלסים: פני המים (מה כתוב), מתחת למים (מה בין השורות) והמעמקים (מה זה אומר עליי). מזמינים לחזור לטקסט בכל שאלה.
- חיבור לחיים בלי שיפוטיות: אל תבקשו מהתלמידים לחשוף חשבונות או סרטונים שלהם. דברו על 'ממליצים' באופן כללי, והזכירו את כלל הבטיחות: לא מקבלים הצעות מזרים ברשת בלי לספר למבוגר שסומכים עליו. מותר ורצוי לומר 'לא התחברתי לספר'.
- מרחב בטוח: השיעור הוא מרחב של תמיכה ולמידה ולא טיפול. אם עולה חשש (למשל פנייה של זר ברשת, לחץ חברתי או פגיעה), הפנו בשקט ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים, ועדכנו את היועצת.

הכוונה לשאלה הפתוחה – עולים

התשובה נכונה אם יש בה שם של ספר, סיבה אחת (רגש או פרט) ולמי הספר מתאים. מותר לכתוב שם ספר מהשפה ומהתרבות של התלמיד או התלמידה, ומותר לכתוב חלק מהתשובה בשפת האם. עודדו גם משפט קצר אחד בעברית.

מפתח תשובות למורה – עולים. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	ב. חמישה
2	א. את הסוף
3	ג. גם על ספר מהשפה שלי
4	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון 4. לא נכון
6	"למי הספר לא מתאים..."
7	<p>משפט ראשון מעניין ← ☒ יש בהמלצה טובה; לספר את הסוף ← ☒ אין בהמלצה טובה; למי הספר מתאים ← ☒ יש בהמלצה טובה; רק 'הספר מדהים!' ← ☒ אין בהמלצה טובה</p>
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מספרים במילים שלי
מה קרה בהתחלה, באמצע ובסוף?

מה הרגשתי?
מה אהבתי בסיפור?

מה לומדים?
מה אני לוקח/ת איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים מילה קשה
עיגול סביב מילה שלא הבנתי.

עוצרים וחושבים
מה קרה עד עכשיו?

מדמיינים
איך זה נראה? מה הדמות
מרגישה?

לפני הטקסט

מסתכלים על הכותרת
על מה הסיפור? מה אני כבר
יודע/ת?

מסתכלים בתמונה
מה רואים? מה זה מספר לי?

מנחשים
מה לדעתך יקרה בסיפור?

מקרא סימנים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובדקים מילים ומבנה

שחיה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר בניקוד

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
המלצה	recommendation	
רגש	feeling, emotion	
קהל	audience	
גבול	limit, border	
תרבות	culture	
חלק	part	
משפט	sentence	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקוקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה אני חושב/ת?
- מה הייתי עושה?
- מה למדתי?

השאלה שלי: 🖋

ספר עובר מסך: המלצות ספרים

ברשת
עולים

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה?
- מה פירוש המילה?

השאלה שלי: 🖋

ספר עובר מסך: המלצות ספרים

ברשת
עולים

פני המים

כתוב בטקסט

- מי בסיפור?
- מה קרה?
- איפה ומתי?

השאלה שלי: 🖋

ספר עובר מסך: המלצות ספרים

ברשת
עולים

כלים לקריאה

פרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל פרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

recommendation	המלצה
feeling, emotion	רגש
audience	קהל
limit, border	גבול
culture	תרבות
part	חלק
sentence	משפט
ending	סוף

איך ממליצים על ספר?

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר בניתקוד. איזה ספר אתם אוהבים? למי אתם רוצים להמליץ עליו?

הניחוש שלי:

מילון קטן

המלצה

recommendation

רגש

feeling, emotion

קהל

audience

גבול

limit, border

תרבות

culture

חלק

part

הערות שלי

1 המלצה טובה על ספר יש בה חמישה חלקים.

2 החלק הראשון הוא נו: משפט ראשון מעניין.

3 החלק השני הוא רגש: מה אני מרגיש או מרגישה כשאני קורא או קוראת.

4 החלק השלישי הוא פרט: על מה הספר, בלי לספר את הסוף.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה

לדעתכם יקרה עכשיו?

5 החלק הרביעי הוא קהל: למי הספר מתאים.

6 החלק החמישי הוא גבול: למי הספר לא מתאים.

7 אם קיבלתי מתנה או כסף, אני אומר או אומרת את זה.

8 אפשר להמליץ גם על ספר מהשפה ומהתרבות שלי!

שאלות לפי עומק • עולים

איך ממליצים על ספר?

שם:

חלק א' - שחיה על פני השטח

בואו נמצא מידע בטקסט!

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

כמה חלקים יש בהמלצה טובה?

חמישה (ב)

שלושה (א)

שבעה (ג)

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה לא מספרים בהמלצה?

על מה הספר (ב)

את הסוף (א)

למי הספר מתאים (ג)

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

על איזה ספר אפשר להמליץ?

רק על ספר בעברית (א)

רק על ספר חדש (ב)

גם על ספר מהשפה שלי (ג)

שאלות לפי עומק • עולים

איך ממליצים על ספר? (המשך)

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	א לא נכון
בהמלצה טובה יש חמישה חלקים.	☐	☐
בהמלצה מספרים את הסוף של הספר.	☐	☐
החלק הרביעי הוא קהל: למי הספר מתאים.	☐	☐
אפשר להמליץ רק על ספר בעברית.	☐	☐

איצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מסך

מתנה

גבול

וו

מחסן מילים:

1. החלק הראשון הוא _____: משפט ראשון מעניין.

2. החלק החמישי הוא _____: למי הספר לא מתאים.

3. אם קיבלתי _____ או כסף, אני אומר/ת את זה.

חלק ב' - צלילה

עכשיו נחשוב: איך בונים המלצה טובה?

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שאומר מה לא מספרים בהמלצה.
- סמנו בירוק את המשפט על ספר מהשפה ומהתרבות שלי.
- לחצו על המילים שאומרות מה החלק החמישי.

שאלות לפי עומק • עולים

אין ממליצים על ספר? (המשך)

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מה יש בהמלצה טובה ומה אין בה? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	יש ✓ בהמלצה טובה	אין ✗ בהמלצה טובה
משפט ראשון מעניין	☐	☐
לספר את הסוף	☐	☐
למי הספר מתאים	☐	☐
רק 'הספר מדהים!'	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין המילה בעברית למילה באנגלית

1. רגש	•	ending .א	•
2. קהל	•	feeling .ב	•
3. סוף	•	gift .ג	•
4. מתנה	•	audience .ד	•

שאלות לפי עומק • עולים

איך ממליצים על ספר? (המשך)

שם:

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

בחרו 3 חלקים של המלצה. כתבו מה זה, וכתבו דוגמה מספר שאתם אוהבים.

החלק	מה זה?	דוגמה מהספר שלי

חלק ג' - מעמקים

עכשיו תורכם: מה אתם חושבים ומרגישים?

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה מאיה יכולה לעשות? מה היא יכולה להגיד לעצמה?

מקרה לבחינה: מאיה והספר שלה

מאיה עלתה לישראל לפני שנה. היא אוהבת ספר בשפה שלה ורוצה להמליץ עליו בפיתה. היא מפחדת שהעברית שלה לא מספיק טובה.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

השלימו: אני ממליץ/ה על הספר _____ כי _____. הספר מתאים ל-_____.

(אפשר לכתוב גם בשפה שלכם)

שאלות לפי עומק • עולים

איך ממליצים על ספר? (המשך)

שם:

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

אתם מציגים המלצה על ספר בכיתה ומתרגשים. השתמשו בעש"ן ד"ק: עצרו, כווצו ונשחררו שרירים, נשמו לאט. אחר כך כתבו משפט דיבור עצמי מחזק (למשל: "אני יכול/ה!") ומשפט על מה תעשו קדימה.

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

13

מעגל שיח

- מי באמת קובע מה כולם קוראים: הקוראים, הממליצים, המו"לים או האלגוריתם? נמקו בדוגמה.
- נדב אמר ש'אמון נמכר פעם אחת בלבד'. האם אתם מסכימים? מתי ראיתם אמון שנבנה לאט ונשבר מהר?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

14

ציירו כריכה לספר שאתם אוהבים. כתבו עליה משפט "וו" מעניין.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לומר מה הם חמשת החלקים של המלצה.
			אני יודע/ת להמליץ על ספר בלי לספר את הסוף.
			אני יכול/ה לכתוב למי הספר מתאים ולמי לא.

כרטיס יציאה

ספר עובר מסך: המלצות ספרים ברשת • עולים

שם:

כיתה:

תאריך:

1. חלק אחד של המלצה שאני זוכר/ת: _____

2. ספר שאני רוצה להמליץ עליו: _____

3. מילה חדשה שלמדתי היום: _____

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • ספר עובר מסך: המלצות ספרים ברשת • חוברת

תלמיד לעולים

